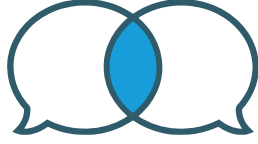

BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR
KASIM 2022

UN VE UNLU
MAMULLERİ

**BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR**

**UN VE UNLU
MAMULLERİ**

KASIM 2022

İstanbul Ticaret Borsası Yayınları

BORSA MEYDANINDA SEKTÖRLER KONUŞUYOR
“Un ve Unlu Mamulleri”

Genel Koordinatör
Şule KARADENİZ

Koordinatör
İsmail ŞEN

Yayın Kurulu:
Ahmet Yirmibeşoğlu, Denizhan Dere,
Hakan Kopuz, Kenan Dumanlı,
Sabahattin Özkurt, Şeyda Soykan,
Tümer Topal

Tasarım
Gökhan YILDIRIM

ISBN
978-625-99881-0-8

Nisan, 2023

“Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor” toplantıları
Güvenilir Ürün Platformu’nun katkılarıyla düzenlenmiştir.

İÇİNDEKİLER

Başkan Sunuş	7
Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor	8
Bülent Kasap İSTİB Meclis Başkanı Ahmet	10
Ahmet Yavuz Karaca İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürü	13
Erdoğan Çetin İstanbul Fırıncılar Odası Başkanı	17
Mustafa Gürel İTO Un ve Unlu Mamuller Komitesi Üyesi	20
Abdullah Çerman İSTİB Meclis ve Fırıncılık Ürünleri Komitesi Üyesi	22
Kapanış	28
Basın Yansımaları	30

BORSA MEYDANINDA SEKTÖRLER KONUŞUYOR
TOPLANTILARIMIZI **QR KODU** OKUTARAK
İZLEYEBİLİRSİNİZ.

HUBUBAT'TA
KÜRESEL TRENDLER
VE TÜRKİYE

SÜT VE SÜT
ÜRÜNLERİNDE
ULUSAL STRATEJİLER

TÜRK TARIMININ
UYUYAN DEVİ
ZEYTİN

DÜNÜ BUGÜNÜ
YARINI İLE
BAL SEKTÖRÜ

TÜRKİYE'NİN
BAHARAT YOLU

EKONOMİYE YÖN
VEREN ATIŞTIRMALIK:
KURUYEMİŞ

BAKLAGİL
SEKTÖRÜ

KIRMIZI ETTE
SORUN VE ÇÖZÜMLER

UN VE UNLU
MAMULLERİ

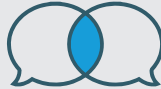
BEYAZ ET
SEKTÖRÜ

EV DIŞI TÜKETİM
SEKTÖRÜ

YUMURTA
SEKTÖRÜNÜN
SORUNLARI
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR

BAŞKAN SUNUŞ

Güzel bir söz vardır: “Bârîka-i hakikat, müsâdeme-i efkârdan çıkar”... Yani “gerçeğin kıvılcımı, fikirlerin çatışmalarından çıkar”...

Bu söz, farklı fikirlerin açıkça konuşulduğu sağlıklı bir tartışma ortamının, gerçeğin ortaya çıkmasına veya asgari müştereklerde buluşulmasına imkân sağlayacağı olarak da yorumlanır.

Gerçekten sorunların tek boyutlu olarak ele alınması veya bir açıdan bakılarak çözüm üretilmesi sağlıklı sonuçlar vermiyor. Özellikle ekonomik ve toplumsal konulardaki sorunların çözümünde farklı bakış açılarının göz önünde bulundurulması ise temel şarttır. Çünkü bu sorunların ortaya çıkış nedenlerinin başında farklı çıkar gruplarının talepleri vardır.

Sorunların çözümü için önce tüm yönleriyle ortaya konulması sonra da her çıkar grubunun önerilerinin tartışılması gerekir. Çıkar gruplarının yanında, konuyu bilimsel olarak değerlendirebilecek otoritelerin ve karar alıcıların da görüşmelerde yer almaları gerekir.

Bu nedenle, İstanbul Ticaret Borsası olarak, genelde tarım ve gıda sektörünün, özelde ise alt sektörlerin sorunlarının tüm yönleriyle tartışılması ve çözüm önerilerinin üretilmesi için geniş katılımlı toplantılar düzenlemeye karar verdik. “Borsa Meydanında Sektörler Buluşuyor” etkinliğimizde iş ve bilim dünyası ile bürokrasiyi bir masa etrafında toplayarak sorunları ayrıntılarıyla ele alıp, çözüm önerileri sunmayı hedefliyoruz.

Toplantılarımız, sanal ortamda gerçekleşecek ve sonuçları kamuoyu ve ilgililerle paylaşılacak. Sektörlerimize, iş dünyamıza, ülkemize ve milletimize hayırlı olması dileklerimizle dokuzuncu toplantımız olan “Unlu ve Unlu Mamulleri”nin sonuçlarını ilginize sunuyoruz.

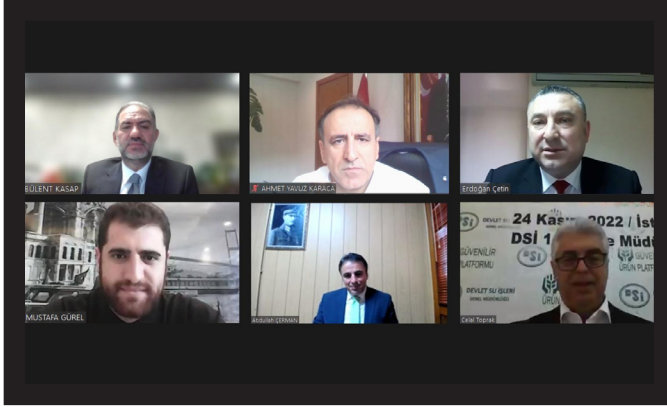
Ali KOPUZ

İSTİB Yönetim Kurulu Başkanı

TOPLANTI ADI

Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor
Un ve Unlu Mamulleri

TOPLANTI TARİHİ 24 KASIM 2022 / 14.30

KATILIMCILAR

- **Bülent Kasap** İSTİB Meclis Başkanı Ahmet
- **Ahmet Yavuz Karaca** İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürü
- **Erdoğan Çetin** İstanbul Fırıncılar Odası Başkanı
- **Mustafa Gürel** İTO Un ve Unlu Mamuller Komitesi Üyesi
- **Abdullah Çerman** İSTİB Meclis ve Fırıncılık Ürünleri Komitesi Üyesi

Celal Toprak: Hepiniz hoş geldiniz. Yine bir Borsa Meydanı'yla birlikteyiz. 'Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor' toplantılarımızla ilgili olumlu geri dönüşler alıyoruz. Seçim sathı mahalinde diğer oda ve borsalar tarafından soruluyor. Gaziantep toplantılarımızı örnek almak istiyor. Geçenlerde Mersin'e gittik, onlar da çok güzel işler yapıyorsunuz diye değerlendirmede bulundular. Ben sözü Bülent Başkanına bırakmak istiyorum. Bu arada sizler de yeniden meclis başkanlığına seçildiniz, hayırlı olsun başkanım. Buyurun, sizi dinliyoruz.

Bülent Kasap
İSTİB Meclis Başkanı Ahmet

İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap

Un ve Unlu Mamuller sektörünün değerli temsilcileri, saygıdeğer katılımcılar ve basın mensupları, borsamızın düzenlemiş olduğu ‘Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor’ toplantımıza hoş geldiniz.

Toplantımıza başlamadan önce merkez üssü Düzce olarak dün gerçekleşen depremde etkilenen bölgelerde yaşayan vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletmek isterim. Bugün 24 Kasım Öğretmenler günü; toplumların millet olabilmesinin ana esaslarından biri gelişmiş bir öğrenim sistemidir. Bu sistemin yegane uygulayıcıları ise öğretmenlerdir. Millet olabilmenin temel taşı olan öğretmenlerimizin gününü en içten dileklerimle kutluyor, mesleğini layıkıyla yapan tüm öğretmenlerimize saygılar sunuyorum. Ocak ayında başladığımız ve Ağustos ayına kadar kesintisiz olarak sekiz tane düzenlediğimiz toplantılarımıza, seçimler dolayısıyla iki ay ara vermiştik. Tekrar bir arada olmaktan mutluluk duyduğumu belirtmek isterim. Borsamızın güvenilir ürün platformunun destekleriyle düzenlediği bu toplantılarda çeşitli gıda sektörlerindeki sorunları ele alıyor ve çözüm önerilerimizi paylaşıyoruz. Sektörlerimizin sorunlarını sadece bir açıdan da ele

almıyoruz. Toplantılarımıza sektör temsilcilerinin yanında bürokrasi, siyaset ve bilim dünyasından da önemli aktörler katılıyor. Böylece sektörde yaşanan sorunlar ortak akılla tartışılıyor ve ürettiğimiz çözüm önerileri kamuoyu ile paylaşıp ilgililere sesimizi duyuruyoruz. Gerçekleştirdiğimiz ilk 8 toplantının yankıları, çalışmalarımızın etkinliği konusunda bizleri umutlandırdı. Bu nedenle tüm sektörlerin sorunlarını ele aldığımız toplantılar serimizi sürdürüyoruz. Bugünkü toplantımızın konusu ise un ve unlu mamuller. Tabii ki aklımıza gelen ilk ürün ekmek oluyor. Ekmek bugünkü toplantımızda ağırlıkla yer bulacak. Bildiğiniz üzere ekmek, insanlık tarihi kadar eski bir temel besin kaynağıdır. Özellikle bizim kültürümüzdeki yeri çok farklı ve önemli... Bizim toplumumuzda ekmek kutsaldır. Ekmek aslanın ağzında, Ekmek elden su gölden, Ekmeğine yağ sürmek, Ekmeğini taştan çıkarmak, Ekmek kapısı, Ekmek parası, Ekmek teknesi, gibi kültürel kodlarımızı oluşturan deyimlerimiz var. Açın gözü ekmek teknesinde olur”, “Ekmekle oynayanın ekmeğiyle oynanır”, “Ağaç yeşert meyve getirsin, oğlan büyüt ekmek getirsin” gibi atasözlerimiz var... Her yörede farklı yöntemler ve ham maddelerle üretilen ekmek mutfağımızın zenginliğinin göstergelerinden biridir. Ancak bu kadar kutsal kabul ettiğimiz ekmeğin en çok israf edilen gıda maddelerinden biri olması da çok acıdır. Gazetelerde ekmek, israf boyutuyla olduğu kadar hakkındaki tartışmalarla da gündeme gelir. Onlarca yıldır medyada hiç bitmeyen bir ekmek gündemi mevcut. Gramajı, fiyatı, kalitesi tartışılıyor.

Ekmek, milletimizin temel gıda maddelerinden biri olması dolayısıyla bu tartışmalar gereklidir de. Bu tartışmalara, her kesimden aktörler dahil olur. Bilim adamları konuşur, tüketici dernekleri konuşur, siyasetçiler konuşur... En az sesi çıkan, en az görüşüne başvurulana ise fırıncılar olur. Oysa fırıncı esnafı; ekmeğin çilesini çeken, vefakâr, kanaatkâr, günün 24 saati çalışmak zorunda olan, ekmeği en iyi bilen, ekmek hakkında konuşmaya en çok hakkı olan bir sektörün mensuplarıdır.

Bu nedenle bugün toplantımızda en çok onlara söz vereceğiz. Fırıncı esnafının sesi olan temsilcilerimizin yanında, İstanbul bürokrasisinin çok değerli temsilcileri de aramızda olacaklar. İnşallah ekmekle ilgili sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin tartışılması için oluşturduğumuz bu platform herkes için faydalı olur. Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyor, toplantımızın sektörümüz için güzel atılımlara ve gelişmelere vesile olmasını temenni ediyorum. Toplantımıza katılan kıymetli katılımcılara ve dinleyicilerimize teşekkür ediyorum.

Celal Toprak: Açılış konuşması için çok teşekkür ediyorum. Tekrar İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanlığı göreviniz başarılar getirsin size ve İstanbul Ticaret Borsasına. Ağzınıza sağlık. Ahmet Yavuz Karaca'ya sözü vermek istiyorum. Unlu mamuller ve ekmek hayatımızın bir parçası. Tarım Orman Bakanlığı bu işin neresinde ve nasıl duruyor? Biz nasıl bakmalıyız? Kamu otoritesi olarak bizlere, tüketicilere, iş insanlarına ne gibi uyarılarınız var? Sizi dinliyoruz efendim, buyurun.

Ahmet Yavuz Karaca

İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürü

İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürü Ahmet Yavuz Karaca

Öncelikle Düzce depreminden dolayı başta Düzce olmak üzere depremin hissedildiği bütün illerimizdeki vatandaşlarımıza geçmiş olsun, yaralılarımıza acil şifalar, vefat eden vatandaşlarımıza da Allah'tan rahmet diliyorum. Ayrıca bizlerin rahat bir şekilde toplantı yapmasının sebebi olan başta yurtdışındaki operasyonlar olmak üzere yurt dışındaki operasyonlarda görev alan tüm askerlerimize, güvenlik görevlilerimize kolaylıklar diliyorum. Vatan savunmasında şehit düşen şehitlerimize Allah'tan rahmet gazilerimize de uzun ömürler dileyerek başlamak istiyorum. Bilindiği üzere Bakanlık olarak, üreticiden son tüketiciye kadar yani çiftlikten çatala kadar tarladan buğdayın hikâyesinin başladığı yerden, vatandaşın sofrasında ekmeğini kesip önüne koyana kadarki bütün aşamaları kontrol eden ve denetimini gerçekleştiren taraftayız. Bahsettiğimiz bütün aşamaları kontrol edip denetlemekteyiz. İstanbul İl Müdürlüğü olarak İstanbul'da tüm gıda ürünlerinde olduğu gibi ekme ve unlu mamullerle ilgili de denetim ve kontrol faaliyetlerini 800 denetçimizle, 39 ilçemizde yürütüyoruz.

İstanbul'da şu anda 2760 tane bizden izinli fırın mevcut. Bu fırınlarımızın 2022 yılındaki denetim sayısı ise 5613. Denetim sonucunda da

1168 olumsuzluk tespit etmişiz. Buradaki en büyük olumsuzluk sebepleri ise kayıtsızlık, ekmek üretim belgelerinin ve üretim izinlerinin olmamasıdır. Bunlardan dolayı idari para cezası uygulandı. Biz bakanlık olarak aslında ekmek üretimi ile ilgili sadece asgari teknik ve hijyenik şartları değil toplum sağlığı, gıda güvenliği kısımlarıyla da ilgilenmek istiyoruz. Ancak içinde bulunduğumuz mevcut yönetmelikten dolayı ruhsat ve üretim izni alamayan veya işletme kayıt belgesi alamayan fırınlara da maalesef ceza yazmak zorunda kalıyoruz. Bu durum belki de ekmek fiyatı üzerindeki en büyük etkilerden bir tanesidir diye düşünüyorum. Biz birinci üretim dediğimiz buğdayın tarlaya atıldığı andan itibaren denetimlerimizi yapıyoruz. Buğdayın yetiştirilmesi ile ilgili arazi kontrollerinden tutun da fabrikalara varana dek bütün süreçlerde bakanlığımız uhdesinde denetimler gerçekleştiriyoruz.

Ekmek bu milletin başının tacı, temel gıda maddesi. Sadece dünyanın değil az önce Sayın Bakanımızın toplantıda şunu söyledi: “muz koridoru, meyve koridoru yok, tahıl koridoru var” dedi. Bu da ne demektir? Dünyanın beslenmesi için en önemli gıda maddesi ekmektedir. Toplumumuzu ilgilendiren bu önemli gıda maddesinin önemli sorunları da var.

Örneğin; birçok ilde gereğinden fazla fırının olması ve var olan fırınların kapasite altında çalışması. Aynı zamanda biz biliyorsunuz illerde ekmek fiyatının belirlenmesi ile ilgili bir komisyon üyesi olarak da bu konuya biraz girmek istedim. Fiyatları belirlerken dahi zorlanıyoruz. Buradaki en büyük etmen fırınların mevcut kapasitesinin yüzde 20-30’u ile çalışması illere göre ekmek fiyatını belirlerken zorluk yaşamamıza neden oluyor. Bu sorunu çözebilmemiz için sektörün bütün temsilcilerinin ve bizlerin, kamu tarafının da Maliye Bakanlığının da belediyelerin, yerel yönetimlerin de bulunduğu bir ekmek çalıştayının yapılması gerekmektedir. Sorunların ortaya konulup nasıl bir yol izleneceği ve çözüm yolları üzerine konuşulması gerekmektedir.

Gerçekten toplumun temel besin maddesini üreten insanlar fırıncılarımız. Fırıncı deyip geçmiyoruz. Ben de kendi mahallemde fırından alışveriş yaparım, fırıncıyla selamlaşırım.

Mahalledeki bakkal, kasap, manav, fırıncı, bunlar mahallenin de temel direkleridir aslında. Bu pencereden de baktığımızda çok önemsiyoruz. Bu açıdan da bakınca bir ekmek çalıştayının geciktirmeden yapılmasının faydalı olacağını düşünüyorum ben.

Biz denetimlerimizi 7/24 esasına göre yapıyoruz. Yaptığımız denetimlerde sadece belli saatlerde, 8/5 usulüne göre çalışmıyoruz. Bir bakarsınız gecenin bir vakti bir ekmek üretim tesisinde oluruz, bir vaktinde peynir üretiminde, bir balıkçı teknesinde veya Mega Center'da veya başka bir et işletmesinde görebilirsiniz bizi. Gece, gündüz, hafta sonu. Denetimlerimizi niye bu şekilde yapıyoruz? Bazı eksiklikleri siz, üretim esansında denetim yapmazsanız göremezsiniz. Burada da ekmekle ilgili olarak özellikle biliyorsunuz geçmişten gelen, ekmeğe sadece un ve tuz katılabiliyor artık. O da belli oranlarda. Gramajla ilgili olarak da denetimlerimiz sürüyor. Biz vatandaşlarımıza her zaman şunu söylüyoruz. “Biz denetim yapıyoruz ama en iyi denetçi tüketicinin kendisidir”. Bunu sadece vatandaşlarımıza söylemiyoruz sektör için de geçerli. Kendi içlerindeki sorunları bizlere bildirsınler ki yardımcı olabilelim. İl Tarım Müdürlüğü olarak şu ana kadar İstanbul'da 129 işletmede 210.000 civarında denetim yaptık. Bize en çok ışık tutan şikâyete dayalı denetimlerdir. Sektörün içerisinden gelen kötü oyuncuları söyleyen, sıkıntı olan yerleri söyleyen denetimlerde hem iş kaybı hem de şey ortadan kalkmış oluyor. Ayrıca denetimlerimizde eğitim de veriyoruz. Ekmeğin üretim aşamasında neyin nasıl kullanılması gerektiğini, alternatiflerini anlatıyoruz. Biraz da şey vardır alaylı mektepli meselesi siz ne anlarsınız gibi... Biz bu eğitimleri vermezsek, nedenleri anlatmazsak işletmeler açısından sorunlar devam edecektir. Tekrar al-

tını çizmek isterim ki mutlaka bütün paydaşların katıldığı bir ekmek çalıştayının düzenlenmesi gerekmektedir.

Celal Toprak: Ahmet Bey çok güzel bir açılım yaptınız. Bu anlamda söyledikleriniz önemliydi. Bu konuyla ilgili gelişmeleri de inşallah bakanlık nezdinde de daha geniş katılımlı ve daha ayrıntılı toplantıda yine İstanbul Ticaret Borsası önderliğinde ele alınız diye düşünüyorum. Sözü İstanbul Fırıncılar Odası Başkanı Erdoğan Çetin'e vermek istiyorum, buyurun başkanım.

Erdoğan Çetin

İstanbul Fırıncılar Odası Başkanı

İstanbul Fırıncılar Odası Başkanı Erdoğan Çetin

Öncelikle tüm katılımcıları sevgi ve saygıyla selamlıyorum. İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu'na böyle bir programı hazırladıkları için çok teşekkür ediyorum.

İstanbul'da gereğinden fazla fırın bulunmakta ve bu durum ekmek fiyatlarının yüksek olmasına sebep olan etkenlerden biridir. Bizim bir şekilde İstanbul'daki fırın sayılarını belli bir seviyeye getirmemiz gerekiyor. İşletme kayıt belgesi olan fırınlarımızın bir kısmının maalesef ruhsatları yok. İstanbul'da 39 ilçe belediyemiz var ve ruhsatsız fırın sayımız yüzlerce. Bu durum bu şekilde devam ettiği sürece bu sayıya her gün bir yenisi eklenecektir. Biz İstanbul Fırıncılar Odası olarak göreve geldiğimiz günden beri elimizden geldiğince bunların önüne geçmeye çalıştık. Önüne geçtiğimiz ilçeler oldu ancak kontrol edemediğimiz ilçeler de oldu. Bazı belediyeler bu manada işlerini çok iyi yapıyor ama bazıları eksik mi yapıyor, yapamıyor mu, araya başkaları mı giriyor bilemiyoruz ama biz üzerimize düşenleri elimizden geldiğince yaptık. Bir defaya mahsus olarak İstanbul'daki tüm fırınların ruhsatlandırılması, bu mümkün değilse de fırınların kapatılması gerekmektedir.

Örneğin; diyelim ki İstanbul'da 500 tane ruhsatsız fırınımız var. 501'inci, 502'inci açılabilir. 502'inci diyor ki: "500 tane ruhsatsız var, bu fırınlara ne olursa bana da o olsun". Ama bunlar olmasa, İstanbul da korsan fırın bitmiş olursa ama bir şekilde ruhsatlandırarak tekrar veya kapatarak, taşımak suretiyle... Birinciye kimse cesaret edemez ama 501'inci 502'inci olabiliyorlar. Dolayısı ile bu İstanbul'un kanayan bir yarası.

Sürekli toplantılarda ifade ediyorum. Ankara nüfusu 6 milyon fırın sayısı 400, İstanbul nüfusu 16-17 milyon fırın sayısı ise 3200. Bu durumda oran orantı yaptığımız zaman İstanbul'da yaklaşık 2000 tane fazla fırın bulunmaktadır. Biz bir şekilde bu rakamları kabul edelim ancak en azından bundan sonrası için fırın açılmaması konusunda bir şeyler yapalım. Az evvel müdürümüzün bahsettiği çalıştay konusuna kesinlikle katılıyorum. Bir gün olur, iki gün olur, üç gün olur. Kamu ve bakanlığımız da bu işin içerisinde olmak durumunda. Tüm paydaşların katılacağı bu çalıştayla İstanbul'daki fırın enflasyonunu çözebileceğimizi düşünüyorum.

Fırın sayısının fazla olmasından dolayı da kapasite kullanım oranlarımız maalesef düşük olmaktadır. Kara fırın sayısı fazla olmasına rağmen kapasite olmadığı için işletmeler küçüldü ve küçüldükçe de maliyetler arttı. Dolayısıyla bu durum ekmek fiyatlarını da etkiliyor. İstanbul diğer 80 ile göre daha pahalı ve kapasite sorunu olan bir il. Bu sorun bizim tarife almamız ve ekmek maliyeti hazırlamamız noktasında da önümüze çıkıyor. Burada da bir mağduriyet söz konusudur. Kamu, valilikler ve bakanlıklarımız Türkiye'de ekmek fiyatları konusunda tek bir fiyat istiyorlar ancak İstanbul'un bu problemlerinden dolayı maalesef belirlenen fiyat yeterli gelmemektedir. Bunun da başlıca nedeni kapasite kullanım oranlarının düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Bu sorunları çözdükten sonra vatandaşlarımızın da menfaatine uygun bir durum ortaya çıkacaktır.

Diğer taraftan; işletme kayıt belgesi olan fırınlarımızın ekmek üretimine müsaade ediliyor ancak ruhsatları olmadığı için mühürlenmeyle karşı karşıya kalıyorlar. Bu anlamda da yetkililerimizden destek istiyoruz.

Celal Toprak: Çok teşekkür ediyorum. Fırınlarla ilgili verdiğiniz bilgiler çok önemliydi. Kayıt dışı fırın ne anlama geliyor? Sektöre ne gibi zararları var? Daha sonra birkaç gazeteci arkadaşla birlikte sizle konuşmak isterim. Çünkü kayıt dışılık, hem israf açısından hem de tüketici açısından problem teşkil eden bir konu. Şimdi sözü İstanbul Ticaret Borsası Un ve Unlu Mamuller Komitesi'nden Mustafa Gürele veriyorum. Mustafa Bey buyurun.

Mustafa Gürel

İTO Un ve Unlu Mamuller
Komitesi Üyesi

İTO Un ve Unlu Mamuller Komitesi Üyesi Mustafa Gürel

Sayın Müdürüm, Sayın Başkanım, saygıdeğer katılımcılar hepini-
zi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Bugün sektörümüzün en önemli
problemi olan personel sıkıntısını sizinle paylaşmak istiyorum. Bizler
personellerimize asgari ücretin üzerinde maaş veriyor olsak da sektö-
rümüzün bu konuda çok önemli sorunları var. 7/24 hizmet veren, tatil
yapamayan, haftada bir gün bile izni olmayan bir sektör olduğumuz
için personel konusunda çok ciddi anlamda sıkıntı çekiyoruz. Her sek-
törde olduğu gibi bizim sektörde de yabancı personeller var. Fakat bi-
zim sektörümüzdeki yabancı personellerin çalışma izni yok. Zaten şu
an yabancı personellerimiz de ya Avrupa'ya gitmek istiyorlar ya da gü-
venlik güçlerimiz tarafından sınır dışı ediliyorlar. Personel sıkıntısıyla
ilgili benim şöyle bir önerim var; gerekirse Milli Eğitim Bakanlığı ile
birlikte bir çalışma yaparak meslek liselerindeki öğrencilerin yetiştiril-
mesi için ilgili bir bölüm açılsın. Böylece haftanın en az 4 günü birlikte
çalışarak onlara gerekli eğitimi verebiliriz diye düşünüyorum.

Aynı zamanda da Tarım İl Müdürümüz 2760 fırınımız mevcut diyor.
Her geçen gün de bu artıyor. Malumunuz, tecrübeli ve alaylı perso-

nelimiz de ister istemez o alanlara kayıyor. O yüzden ciddi anlamda personel sıkıntımız var. Şimdilik teşekkür ediyorum.

Celal Toprak: Çok teşekkür ediyorum Mustafa Bey, bu kısa ve öz konuşma için. Son sözü değerli arkadaşımız Abdullah Bey'e vermek istiyorum. Kendisini hem meclis hem de komite üyeliği var. Bu nedenle konuya çok farklı bakacaktır. Söz sizde Abdullah Bey, buyurun.

Abdullah Çerman

İSTİB Meclis ve Fırıncılık Ürünleri
Komitesi Üyesi

İSTİB Meclis ve Fırıncılık Ürünleri Komitesi Üyesi Abdullah Çerman

Ev sahibi olma hasebiyle tüm katılımcılara hoş geldiniz diyorum. Çok güzel konulara değindiler. Notlarımı aldım. Gerçekten bu “Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor” da bizim ticaret Borsamızın öncülüğünde tüm borsa ve odaların yapması gereken bir çalışma. Çok güzel şeyler çıkıyor.

Şimdi konumuz ekmek. Ekmekçilik, fırıncılık sektör olarak çok önemli bir iş koludur. Pandemi dönemi bunu bize bir kez daha gösterdi. Çünkü o dönemde açık olan birkaç iş kolundan biri fırıncılıktı. Bu zor zamanlarda tüm vatandaşımızın kapısına kadar ekmek götürüp gerekirse sağlımızı hiçe sayarak vatan görevimizi yerine getirdik. Bu konuda da Cumhurbaşkanımızdan da takdir aldık.

Fırınlara mahallemizin bekçileridir, yedieminleridir, kültürüdür. İstanbul’da herhangi bir kriz döneminde her fırının deposunda 15-20 günlük kendi mahallesini doyuracak kadar hammadde vardır, olmalıdır. Bunun için de bizim her türlü aksiyonu yaparak verimli bir şekilde

çalışmamız gereklidir. Bu bağlamda da geniş kapsamlı tüm paydaşların katıldığı ekmek çalıştayını düzenlenmelidir. Yani bizim sektörün bir anayasası olmalıdır.

Sektörün sorunları çok fazladır. Bu yüzden sorunlara başlık olarak değinecek olursak; personel sorunu, tarifeye bağlı satış yapıldığı için ekmek tarifelerinin gecikmesi, kentsel dönüşüm ve fırın devir problemi bu sorunlardan bazılarıdır. Özellikle 40-50 yıllık binaların altında çalışan fırınlarımızı ekonomik gücümüz olduğu halde ruhsat mevzuatından dolayı yenileyemiyoruz. Bu konuyla ilgili bir düzenleme yapılarak fırın sahiplerine bir defaya mahsus gerekli izinlerin verilmesi gereklidir.

Diğer taraftan ruhsat devri sorunları da fırıncıyı mağdur etmektedir. Çünkü belli bir yaşa gelmiş ve ekonomik olarak kötü seviyede olan fırınlar, mevzuat gereği fırınını oğluna bile devredememektedir. Bu sorunun da giderilmesi gereklidir.

Bir başka önemli sorun ise ekmek tarifelerinin gecikmesi konusudur. Ekmek, kanuna bağlı olarak tarifeye bağlıdır. Türkiye’de ekmek tarifesini oluşturan komisyonların tarife hazırlama süresi 2 aydır. Öncesinden biz ilgili komitelerimiz, odalarımız maliyetlerimizi ortaya koyarak başvuruda bulunuyoruz. Bize 2 ay içerisinde olumlu veya olumsuz cevap gelmesi gerekiyor ancak bu süre 2 ayı aşmaktadır. Bundan dolayı girdi maliyetlerimize ciddi zamlar gelmektedir. Fırıncı da mağduriyetini gidermek için tarife dışı ekmek satma yolunu tercih etmektedir. Bu durumda da fırıncılar, İl Ticaret Müdürlükleri tarafından tutulan tutanakla çok ciddi cezalarla karşı karşıya kalmaktadır.

Kapasite sorununa değinmek gerekirse, İstanbul’da ciddi bir kapasite sorunu var. Yüzde 70 atıl kapasiteyle çalışılmaktadır. Fırın sayısı bunun en büyük sebebidir. Bu kontrol altına alınabilirdi. Bu nedenle eczacı-

larda yapıldığı gibi belli nüfusa fırın sayısı belirlenmelidir. Mevzuata aykırı açılan fırınların önüne geçilmelidir. Biz demiyoruz ki fırın açılmasın ama eski ilçelerde yeteri kadar fırın var. Yeni fırın açanların sevinci yanı başında mevzuata aykırı açılan bir fırın olunca kursağında kalıyor.

Yine sektörün bir finans sorunu var. Fırının dekorasyonu, makine parkuru gibi yenilenmesi gereken materyallere fırıncı bir bütçe ayıramıyor. Bunun için bankalardan teşvikli, uygun krediler sağlanması gerekmektedir.

Yaptığımız ürünün girdileri serbest piyasa koşullarına göre oluşmaktadır. Dolayısıyla ürünün satışı da serbest piyasa koşullarına göre olmalıdır. Tüketicieye arz edilen ürünlerde, gramaj ve nitelik belli olduktan sonra ürün fiyatına karışılmaması önemlidir. Eğer karışılacaksa girdi fiyatlarına da karışılması gereklidir. Geçtiğimiz günlerde yaş hamur mayasına bir gecede yüzde 40 zam geldi. Yani bir kolisine yaklaşık 110 lira zam geldi. Fırıncılar için denetim yapılıyor ve yapılmasında hiçbir sakınca yoktur. Ancak aldığımız ürünlerin fiyatlarının da denetimden geçmesi gerekmektedir.

Tarım Bakanlığı'nın un konusunda bize sağladığı desteklerden dolayı teşekkür ediyoruz ve benzer bir hassasiyeti Enerji Bakanlığı'ndan bekliyoruz. Çünkü birkaç yıl önce elektrik ve gaz maliyeti bizim ana girdi maliyetlerimizin çok altındaydı. Ancak şu an ana girdimiz olan un ile yarışıyor. Eskiden kiramız 10 bin lira iken elektrik faturamız 2 bin lira olurdu. Şimdi ise kiramız 15 bin lira, elektrik faturamız ise 50-70 bin lira civarlarında. Şimdilik yeterli olduğunu düşünüyorum. İkinci turda devam etmek istiyorum.

Celal Toprak: Çok teşekkür ediyorum. İkinci turda konuşmacılarımız eksik kalan kısımları tamamlayabilirler. Bu arada çok sayıda basından

arkadaşımız burada. Sorusu olanların sorularını yazması durumunda konuşmacılara iletebiliriz. Son sözü Bülent Başkanımıza bırakmadan önce ekleme yapmak isteyen konuşmacılarımıza dönmek istiyorum. Buyurun.

İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürü Ahmet Yavuz Karaca

İşletme kayıt belgesi olmayan ve ruhsatsız yapılan fırınlarla ilgili olarak Tarım Orman Bakanlığı belediye ruhsatı olmadan ekmek üretimine izin veremiyor. Belediyeler de müstakil fırın olmadan ekmek üretimine izin veremiyor. Bu nedenle belediye unlu mamuller üretim izni diye bir izin veriyor ve o ruhsatı verip kenara çekiliyor. Burada ekmek üretildiği zaman da bize gelen şikâyetler doğrultusunda biz işletme kayıt belgesi olmadığı için işlem yapmak durumunda kalıyoruz. Aynı fırında poğaça, simit, küçük ekmek yapabiliyorsunuz ancak normal ekmek yapamıyorsunuz. Bu da haklı olarak garabet gibi görünüyor. İşte ekmek çalıştayını istememin sebebi bu benim. Bu yüzden Maliye Bakanlığı'ndan, ilk vergi levhasını veren kurumdan başlamak suretiyle yerel yönetimler, bizler, ticaret borsası, ticaret odası, ticaret ofisi, ticaret müdürlüğü gibi bütün ilgili kurumların bir arada olduğu bir ekmek çalıştayının yapılmasını istiyoruz.

Ruhsatsız fırınlarla ilgili olarak da biz şunu söylüyoruz, eski binaların altında üretim yapıyorlar, Abdullah Bey sonuna kadar haklı. Bir defaya mahsus kişiye veya firmaya özel ruhsat yenileme izni verilebilir. Fırıncımızın vefatı durumunda ruhsat oğluna geçemiyor. Ya da ekmeğin sadece fırında satılmasına da izin verilebilir bu da bir çözüm yöntemi olabilir. Bir fırıncımız vefat ettikten sonra işletme belgesi devam etmiyor bu da önemli bir sorun yaratıyor. Bunların üzerinde durarak bir çözüm bulunması gerektiğine bizde inanıyoruz. Herkese teşekkür ediyorum.

İSTİB Meclis ve Fırıncılık Ürünleri Komitesi Üyesi Abdullah Çerman: Celal Bey hazır Ahmet müdürüm konuşmuşken araya girmek istiyorum.

Celal Toprak: Tabii ki buyurun Abdullah Bey.

İSTİB Meclis ve Fırıncılık Ürünleri Komitesi Üyesi Abdullah Çerman

Sayın Müdürüm, fırınlardaki maliyet artışının önüne geçemiyoruz. Sürekli tasarruf yapmaya çalışıyoruz. İşçiden, giyim kuşamımızdan, aile hayatımızdan, lambalarımızı fotoselli yapıyoruz vesaire. Bunun gibi bir sürü şey sayabilirim. Bu hem tasarruf için gerekli hem de yaptığımız ürünün daha kaliteli olması için gerekli.

Gıda Kodeksine göre Türkiye’de ekmeğin gramajı 250 gramdan başlayarak yükseliyor. Şu an İstanbul’da 210 g ekmeğin resmi fiyatı dört lira. Herhalde önümüzdeki günlerde 210 gr. beş lira olacak. Bugün Türkiye 100 bin ekmek ve ekmek çeşidi yaklaşık 30 bin fırın tarafından üretiyor. Bu üretiminin yüzde 80-90’nı kara fırınlarda gerçekleştirilmektedir. Yandan yanmalı taş taban fırınlar. Kullanılan fırınların altyapısı 210 g ekmeği pişirmeye müsait değil. Ekmekte kuruma, kalitesizlik oluyor. Ertesi güne kaldığı zaman rahatlıkla yenemiyor, kuruma oluyor ve israf oluyor. Ticaret Borsasında 1700 fırıncı üyemiz var. Aynı zamanda İstanbul genelinde biz zaman zaman oturup bunları konuşuyoruz. Bizim bu yönde bir talebimiz var.

Bu yüzden sektör olarak ekmeğin 250 g olmasını istiyoruz. Halk tipi ekmek 250 g’den başlasın, yukarıya doğru çıkabilir. 250 g olunca biz un ve enerji israfını azaltıyoruz. Yani şöyle düşünün, günde 10 çuval un işleyen bir firmada, çuval başı 55 tane, günün sonunda 550 ekmek eksik yapmış oluyor. Eksik yapmış derken, diğer gramaj 250 gr olunca ekmeğin içine katmış oluyor.

Böyle olunca günlük enerji tüketimimizden yaklaşık 3 saatlik bir tasarruf sağlamış oluyoruz. Bu da aynı zamanda personel ve un tasarrufuna olumlu katkı sağlamaktadır. Şu an 200-210 g ekmek kaliteli olsun diye cebimizden 10-15 gram daha fazla üzerine koymak durumunda kalıyoruz. Daha kaliteli ekmek çıksın diye. 2000 ekmek yapan bir fırında günde 150 ekmek fazladan yapmış oluyor. Günün sonunda da 750 lira gibi bir zarar etmiş oluyoruz.

Bizim talebimiz; en azından İstanbul için ekmeğin ana gramajının 250 gram olmasıdır. Bizim fırınlarımızın altyapısı, makine parkuru, pişirme hazneleri 200 gramlık ekmek için uygun değil. Müdürüm çok teşekkür ederim.

İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürü Ahmet Yavuz Karaca: Teşekkür ediyorum. Notunu hemen aldım. Sizlere bildireceğiz.

KAPANIŞ

Celal Toprak: Bu güzel öneri için çok teşekkür ediyorum. Zaten Ahmet Bey bu güzel öneriyi hemen değerlendirdi. Kapanış konuşması öncesi ekleme yapmak isteyen var mı?

İTO Un ve Unlu Mamul Komitesi Üyesi Mustafa Gürel: Geçen hafta İstanbul Ticaret Odasında aldığımız komite kararında ekmeğin gramajı 250 g olacak şekilde bir fiyat tarifesi istedik. Önümüzdeki günlerde daha çok gündeme gelecektir.

Celal Toprak: Bu önemli haber için çok teşekkür ederim. Erdoğan Bey buyurun.

İstanbul Fırıncılar Odası Başkanı Erdoğan Çetin

Mustafa Bey'in ifade ettiği konuyla alakalı, bu tarım sektöründe yabancı uyruklu personel çalıştırdığımızda devlet buna izin veriyor. Yani çobanlık yapabiliyor yabancı personel. Dolayısıyla İstanbul veya Türkiye fırıncısıyla ilgili yabancı uyruklu personellerin çalıştırılması ve sektöre kazandırılması konusunda yetkililerimizden talebimiz bulunmaktadır.

Ben bunu İstanbul Ticaret Odasında Vali Bey'imize de aktarmıştım, İl Tarım Müdürümüzü de İl Ticaret Müdürümüz de o toplantıda idi. Böyle bir imkân var mıdır, yok mudur bilemiyorum ama böyle ağır olan bazı sektörlerde, bunun bir tanesi tarım, çobanlık. Çobanlıkta devletimiz yabancı uyruklu personele izin veriyor. Dolayısı ile bizim ve fırıncımızın böyle bir talebi var.

İkinci bir konu az evvel Abdullah Bey ifade etti. Tarifenin geç çıkması konusunda da gerek İstanbul Fırıncılar Odası gerekse İTO 12. Komitesi olarak zamanında maliyetlerini hesaplayıp tariflerini talep ediyorlar. Ancak yetkili makamlar tarafından tarife onayında gecikmeler olmaktadır. Biz 8. ayın ortalarında Yönetim Kurulu kararımızla kg fiyatı 25 lira,

kilosu 25 lira. 200 g 5 lira, geçen hafta da biz de güncelledik. 200 g 5 lira, 240 g 6 lira. Kilogram fiyatı 25 lira olmak üzere biz de geçen hafta İTO ile birlikte bu kararı aldık ve Abdullah Çerman Bey'in dediği gibi kara fırıncının da burada önünü açtık, yetkililerden de bu tarifenin çıkması konusunda taleplerimiz var, ısrarcı da olacağız. Yani özetle şunu ifade etmek istiyorum. Ne biz ne de 12. Komitenin tarifenin geç çıkması konusunda bir suçunun olmadığını ifade etmek istiyorum. Kurumlar bizleri beklettiği için bu durumda üyelerimize söyleyecek bir şey bulamıyoruz. Bu manada da kendisi haklıdır. Herkese teşekkür ederim.

Celal Toprak: Erdoğan Bey, çok teşekkür ediyorum. Öyle anlaşıyor ki bu konuları önümüzdeki günlerde gerçekleşecek gelişmelere bağlı olarak tekrar ele almak gerekebilir. İl Tarım ve Orman Müdürlüğü koordinasyonunda bir araya gelmek mümkün olabilir. Herkese çok teşekkür ederim. Bülent Başkanım son söz sizin, buyurun sizi dinliyoruz.

İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap

İstanbul Ticaret Borsası adına; başta Sayın İl Tarım Müdürümüz Ahmet Yavuz Bey'e, Fırıncılar Odası başkanımız Erdoğan Bey'e, İstanbul Ticaret Odası Un ve Unlu Mamuller Komitesinden Mustafa Bey'e ve borsamızın fırıncılar meclis üyesi Abdullah Bey'e ve Celal Bey'e değerli katılımlarından dolayı çok teşekkür ediyorum. Sektörel anlamda paylaşılan bilgiler çok kıymetli, talepler çok önemli ve çözümler gerçekten hızla sonuca kavuşturulması için İstanbul Ticaret Borsası olarak çalışmalarımıza devam ediyor olacağız. Özellikle Sn. İl Müdürümüz Ahmet Karaca'nın üzerinde durduğu ekmek çalıştayını için İstanbul Ticaret Borsası olarak üzerimize düşen görev ve sorumluluklarımızı almak ister, bu konuda elimizden gelen tüm desteği vermekten mutluluk duyarız. Tüm katılımcılara ve dinleyicilere tekrar teşekkür ediyor hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. İyi günler dilerim

Celal Toprak: Çok teşekkür ederim Başkanım. Çalıştayla ilgili olarak Ahmet Bey'e Elif Hanımın mesajı var. Çalıştay konusunda her türlü desteği vermeye hazırız. Bu arada Elif Hanım'a ve emeği geçen borsa personeline toplantıyı düzenledikleri için teşekkür ediyorum. Efendim herkeşe çok teşekkür ediyorum. İyi günler.

BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR

GIDA SEKTÖRÜNÜN KALBI BURADA ATIYOR

Gıdanın sorun ve çözüm önerileri Borsa Meydanında konuşuluyor...

İstanbul Ticaret Borsasının Güvenilir Ürün Platformunun destekleriyle düzenlediği Borsa Meydanı toplantılarında gıda sektörünün sorunları ele alınıyor, çözüm önerileri tartışılıyor.

Her ay gerçekleştirilen toplantıların sonuçları ilgililere iletiliyor, basında geniş yankı buluyor ve kitap olarak basılarak da paydaşlara dağıtılıyor.

istanbulticaretborsası

istib1924

İSTANBUL TİCARET BORSASI
İSTANBUL COMMODITY EXCHANGE 1924

www.istib.org.tr